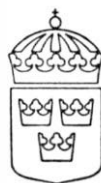

Motion till riksdagen

1988/89: Ub618

av Charlotte Branting (fp)

Inrättande av grundskolläraryt utbildning vid
högskolan i Växjö

Mot.
1988/89
Ub618 – 628

Bakgrund

I prop. 1985/86:113 om lokalisering av grundskollärlinjen m. m. föreslog regeringen att grundskollärlinjen med inriktning mot årskurserna 1 – 7 skulle lokaliseras till Växjö. Vad gäller inriktningen mot årskurserna 4 – 9 anfördes följande:

”Vad först angår högskolan i Växjö vill jag erinra om att den ämnesteoritiska delen av den språkvetenskapliga ämneslärlinjen nu ges vid denna högskola. Där finns också ämnesteoritisk kompetens inom flera andra ämnesområden med anknytning till grundskollärlinjen. När behovet av lärare för grundskolan ökar, bör det finnas förutsättningar för att etablera S-grenen i Växjö. Det är mot denna bakgrund naturligt att utbildning på T-grenen nu etableras där.” (sid 8).

Vid behandlingen i utbildningsutskottet (UbU 1985/86:27) förelåg bland annat en motion, 1985/86:386, där lokalisering av utbildning av lärare för grundskolans senare årskurser föreslogs vid Högskolan i Växjö. Utbildningsutskottet anförde följande:

”Enligt föredragande statsrådet bör det finnas förutsättningar för att etablera utbildning av lärare för grundskolans senare årskurser i Växjö, när behovet av lärare av detta slag ökat.”

Vidare anförde utbildningsutskottet:

”Utskottet vill erinra om vad föredragande statsrådet anført om grundskollärlinjens lokalisering, nämligen att för att grundskolläraryt utbildningens karaktär av en linje skall markeras bör principen vara att båda grenarna så långt möjligt etableras vid en och samma högskoleenhet. De kan därigenom planeras tillsammans, och kurserna kan i så stor utsträckning som möjligt vara gemensamma. Detta bör vara en riktlinje, om det skulle bli aktuellt att etablera någon gren av grundskollärlinjen vid ytterligare någon högskoleenhet.”

Vid högskolan i Växjö ges från och med höstterminen 1988 utbildning på grundskollärlinjen med inriktning mot årskurserna 1 – 7. Antalet nybörjarplatser är 120 varav 60 med fördjupningsalternativet svenska och samhällsorienterande ämnen samt 60 med fördjupningsalternativet matematik och naturorienterande ämnen. Av nybörjarplatserna med fördjupningsalternativet svenska och samhällsorienterande ämnen är samtliga platser utnyttjade och med fördjupningsalternativet matematik och naturorienterande ämnen är 46 platser utnyttjade, vilket i jämförelser med

övriga högskolor är en ovanligt hög utnyttjandegrad. Vidare genomförs vid högskolan behörighetsgivande kompletteringsutbildning.

Mot. 1988/89
Ub618

Behovet av lärare

Av den prognos rörande behovet av lärare inom grundskolan som sammanställts av UHÄ (UHÄ-rapport 1987:11) framgår följande: Lärarbehov för årskurserna 1–7 är under perioden 88/89–90/91 ca 2000. Behovet ökar under perioden 90/91–93/94 till ca 2350 per år för att under perioden 94/95–96/97 gå ner till ca 1900. Givetvis är uppskattningen av lärarbehovet för perioden 94/95–96/97 osäker mot bakgrund av osäkerhet om födelsetal, yrkesbenägenhet och ev. ändrad tjänstgöringsskyldighet. För perioden 88/89–90/91 överensstämmer det beräknade behovet med dimensioneringen redan läsåret 89/90 genom den lokalisering av grundskollärlinjen årskurserna 1–7 som då sker med start i Uppsala, Gävle och Kalmar med 360 nybörjarplatser.

Vad avser grundskollärläroinbildningen med inriktning mot årskurserna 4–9 förefaller läget vara helt annorlunda.

Prognosen anger det framtida lärarbehovet för 88/89 till ca 900 nybörjarplatser, vilket redan läsåret 90/91 stiger till 1600 för att från läsåret 92/93 troligen ligga ganska konstant på ca 2000. Det innebär mer än en fördubbling i förhållande till 88/89 års dimensionering under en fyraårsperiod. Att under en så kort period som fyra till fem år lägga ut en dimensioneringsökning med ca 1100 nybörjarplatser koncentrerad till sju utbildningsorter förefaller mindre lämpligt eftersom detta ytterligare kan förstärka en regional obalans. Denna uppfattning grundas på de betydande regionala skillnader som redan i dag förekommer och som ytterligare förstärks av den obenägenhet att efter genomgången utbildning flytta från utbildningsorten. Med nuvarande lokalisering finns ingen möjlighet till senareläroinbildning inom området mellan Malmö/Lund och Linköping-Göteborg.

De ovan redovisade prognoserna pekar entydigt på att en dimensioneringsökning måste komma till stånd. Med hänvisning till vad som utbildningsdepartementet och utbildningsutskottet anförde i samband med läroinbildningsreformen anser vi det naturligt att även inriktningen mot årskurserna 4–9 lokaliseras till högskolan i Växjö.

Kompetens

I Växjö har bedrivits fullständig läroinbildning under drygt 20 år. Som komplement till denna utbildning har vid högskolan i Växjö periodvis getts utbildning av speciallärare, lärare i teknik samt behörighetsgivande utbildning av lärare med arbetsuppgifter inom invandrargrupperna. Trots nedläggning av vissa läroinbildningar har högskolan haft möjligheter att bibehålla personalen och kompetensen. Detta har varit möjligt genom att utnyttja lärarna inom andra utbildningar vid högskolan. För närvarande finns det således två institutioner – en samhällsvetenskaplig och en huma-

nistisk — som i huvudsak är verksamma inom AES-sektorn och KI-sektorn. Vidare har högskolan i samband med beslut om försöksverksamhet med ingenjörsutbildning på mellannivå tillförts bland annat en kemiinstitution.

Mot. 1988/89
Ub618

Med hänsyn till den ämnesmässigt breda och djupa kompetens som kontinuerligt utvecklats inom de ämnesinstitutioner som verkar inom högskolan och som delvis byggdes upp redan under den tid högskolan var en del av universitetet i Lund, finns således vid högskolan i Växjö utomordentligt goda förutsättningar att ge en kvalitativt god lärarutbildning inom en sammanhållen grundskollärlinje helt enligt den riktlinje som utbildningsutskottet anfört.

Planering och didaktiskt utvecklingsarbete

I samband med det planeringsarbete som under de senaste åren gjorts inför starten av grundskollärlinjen har planeringen konsekvent gjorts för en fullständig utbildning omfattande såväl inriktningen mot årskurserna 1–7 som mot årskurserna 4–9 även om det hittills gällande riksdagsbeslutet endast anger inriktningen mot årskurserna 1–7. Vid all planering har speciellt kraven på samordning och integration mellan de två inriktningarna beaktats.

Ytterst stor vikt har lagts vid de didaktiska frågorna i utbildningen. För att nå dessa mål pågår ett mycket fruktbarande samarbete med pedagogiska institutionen vid universitetet i Göteborg. Detta arbete har hittills resulterat i att ett flertal lärarutbildare genomgår/genomgått kvalificerade kurser på forskarutbildningsnivå inom det didaktiska området.

Beredskapen och förutsättningarna för en fullständig lärarutbildning i Växjö bedömer vi som synnerligen goda.

Kompletteringsfortbildning för skolväsendets personal

Under kommande tioårsperiod kommer kompletteringsutbildningen av yrkesverksamma lärare att dominera fortbildningsutbudet. Detta gäller såväl ämnesbreddning som kompetensuppbyggnad för lärare på grundskolans låg- och mellanstadium. Ett flertal kommuner har redan under hand redovisat önskemål gällande långiktiga planeringar och önskvärda distributionsformer för att kunna genomföra en kompletteringsutbildning av hög kvalitet och med beaktande av de ekonomiska förutsättningar som kommunerna har. Förutsättningen för en fullödig kompletteringsutbildning är grundskollärlinjen med inriktning mot såväl årskurserna 1–7 som 4–9. Ur ett regionalt perspektiv har högskolan i Växjö ett bra geografiskt läge för att fullgöra denna viktiga uppgift. Vi bedömer vidare att samspelet mellan grundutbildningen och kompletteringsutbildningen kommer att vara en viktig förutsättning för genomförandet av det nu inledda reformarbetet.

Vid högskolan i Växjö har sedan länge bedrivits en omfattande distansutbildning. Inom undervisningssektorn har detta främst gällt utbildning av

tekniklärare (lärare 19) och av obehöriga hemspråklärare. De erfarenheter av alternativa distributionsformer som finns kommer att underlätta för kommunerna vid såväl planeringen av tjänster/vikariat som vid den ekonomiska planeringen. Mot. 1988/89
Ub618

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av grundskollärarytbildning med inriktning mot årskurserna 4–9 till högskolan i Växjö.

Stockholm den 21 januari 1989

Charlotte Branting (fp)